

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.091/2024/6.

A felperes: Felperes1 (cím2)

A felperes képviselője: dr. Rihay-Kovács Zita ügyvéd
(cím3)

Az alperes: Alperes1
(cím1)

Az alperes képviselője: Kőrösi és Lőrincz Ügyvédi Iroda
(cím4,
eljáró ügyvéd: dr. Lőrincz Márton)

A per tárgya: személyiségi jog megsértésének megállapítása és
sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:
Tatabányai Törvényszék 13.P.20.083/2023/27.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:
felperes, 28. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes által alperes részére fizetendő perköltség összege bruttó 482.600,- (négy száznyolcvankétezer-hatszáz) Ft.

Kötelezi a felperest, hogy 60 napon belül fizessen meg 29.640,- (huszonkilencezerhatszáznegyven) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára. Az eljárási illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes társkereső oldalon ismerkedett meg személyl el, írói álnévén álnév1el. Kapcsolatuk 2022. szeptemberéig tartott, ezen időszak alatt telefonon, elektronikus úton tartották a kapcsolatot, két alkalommal személyesen találkoztak. személyl a felperes által magáról és életéről megosztott információk, valamint közös beszélgetéseik alapján könyvet írt cím címmel. A mű egy szerelmi történet, melyben a felperesre utaló ismertető jegyek is felfedezhetek. A név1 fantázianévű kiadót üzemeltető alperes kiadói szerződést kötött személyl1el, mint szerzővel acím című regényre vonatkozóan. A szerződés alapján az alperest kizárólagos felhasználási jog illette meg a szerződéskötéstől számított két évig, mindemellett kötelezettséget vállalt arra, hogy a művet 12 hónapon belül megjelenteti. A szerző a mű tartalmáért felelősséget vállalt, kijelentette, hogy az mások szerzői jogát nem sérti. A könyv megjelentetése előtt a felperes megkereste az alperest, és kifejezte aggályait a könyvvel kapcsolatban, illetve beszámolt a szerzőhöz fűződő személyes kapcsolatáról. Az alperes álláspontja az volt, hogy a mű semmilyen formában vagy módon nem jogsértő, ezért a felperes tiltó nyilatkozata ellenére az alperes által működtetett név1 kiadó a könyvet kiadta, 2023. június 8. napján az Ünnepi Könyvhéten bemutatta, azt online, illetve könyvesbolt hálózatok útján terjesztette és forgalmazta. Később az alperes a szerzővel kötött kiadói szerződést felmondta, 2024. januárjában visszahívta a boltokban és a nagykereskedelemben lévő könyveket. A mű értékesítésével felhagyott.

[2] A felperes megváltoztatott keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, az alperes azzal, hogy a név1 kiadó gondozásában a álnév1: cím című könyvet tiltakozása ellenére nyilvánosságra hozta, forgalmazta, terjesztette, valamint weboldalakon népszerűsítette, megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy a könyvben a felperes és családtagjai személyére vonatkozó személyes adatokat jogosulatlanul szerzett meg, használt fel és hozott nyilvánosságra, megsértette a magánélethez és a személyes adatok védelméhez fűződő jogát. Kérte annak megállapítását is, hogy az alperes azzal, hogy a felperes magánlevelezése tartalmát a könyvben tiltakozása ellenére jogosulatlanul megszerezte, nyilvánosságra hozta és forgalmazta, megsértette a felperes magántitokhoz való jogát. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, kötelezze őt arra, hogy a könyv nyomtatott és elektronikus példányait semmisítse meg, és a könyv értékesítéséből befolyt bevételt, mint a jogsértéssel szerzett 487.340,- Ft vagyoni előnyt részére térítse meg. Kérte továbbá az alperes kötelezését

2.000.000,- Ft összegű sérelemdíj megfizetésére. A felperes álláspontja az volt, hogy az alperes kiadásában megjelent könyv a felperesre vonatkozó valós és fiktív személyes adatokat és információkat beazonosítható módon tartalmazza. Ezzel együtt családja is beazonosíthatóvá vált. Az alperes a könyvben a személyére és családtagjai személyére vonatkozó személyes adatokat jogosulatlanul szerezte meg, használta fel és hozta nyilvánosságra. Sérelmezte, hogy az alperes a magánlevelezése tartalmát tiltakozása ellenére jogosulatlanul megszerezte, nyilvánosságra hozta és forgalmazta. Az a tény, hogy a valós magánéleti események mellett a szerző fiktív érzelmi és szexuális kapcsolatra utaló szövegeket is elhelyezett a könyvben, valótlan tényeket valós színben tüntetett fel.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes által hivatkozott és megjelölt adatokat, magánlevelezést a kiadó sem jogosan, sem pedig jogtalanul nem szerezte meg és nem használta fel, a felperes kizárólag a szerzővel folytatott levelezést, az adatokat kizárólag vele közölte, azokat megszerezni csak a szerző tudta. A szerzői művet nem az alperes hozta létre, nem ő alakította ki annak tartalmát, nem végzett semmilyen szerzői tevékenységet. Egy kész művet kapott a szerzőtől, nem volt utasítás a levelezések vélt vagy valós felhasználására. A nyilvánosságra hozatal, illetve a forgalomba hozatal szerződéses kötelezettsége volt. A felperesnek a személyiségi jogsértés megállapítására irányuló igényét nem vele, hanem a szerzővel szemben kellett volna érvényesítenie. A tőle elvárható gondossággal járt el, és mindent megtett annak érdekében, hogy magatartása ne legyen kifogásolható, azzal jogsértést ne kövessen el.

[3] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 329.240,- Ft eljárási illeték állam javára történő megfizetésére, továbbá 380.000,- Ft + ÁFA összegű perköltség alperes részére történő megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a kiadói szerződés tartalmához képest vizsgálta az alperes felelősségét. A szerzői jogról szóló törvény és a kiadói szerződés összevetéséből megállapította, hogy az alperes főleg a mű klasszikus, nyomtatott formában való nyilvánosságra hozatalának technikai feltételeit biztosította díjazás ellenében. A mű sajátosságaiért a szerző vállalt felelősséget, aki arra is nyilatkozott, hogy a mű saját önálló alkotása, és az senkinek a jogát nem sérti, így az alperesnek nem kellett előzetesen vizsgálnia, hogy bárkinek a jogát sérti-e a könyv. A felperesre sértő kijelentésekért, hivatkozásokért, szövegkörnyezetért, a felperes felismerhetőségéért az alperes nem tartozik felelősséggel. Az alperes a felperessel szemben a tőle elvárható magatartást tanúsította, a felperesi megkeresésekre válaszolt, megkereste a szerzőt, jogi állásfoglalást kért, együttműködött a felperessel. Az elsőfokú bíróság nem tekintette relevánsnak a műben szereplő, felperes által megjelölt, felperesre vonatkozó 46 ismertető jegyet. Az elsőfokú bíróság az alperesi felelősség hiányában a felperes által hivatkozott személyiségi jogok megsértését nem vizsgálta, ugyanezen okból nem döntött a marasztalásra irányuló, összesszerűséget tartalmazó kérelmekről sem.

[4] Az elsőfokú bíróság a keresettől eltérően állapította meg a pertárgy értéket, és az ebből számítandó illeték összegét. Álláspontja szerint a személyiségi jogsértés megállapítása és a további jogkövetkezmények alkalmazása iránti perekben valamennyi, halmazatban előterjesztett kereseti kérelem önálló illeték alapot képez, és az így kumulált illetékalapra figyelemmel kell megállapítani az elsőfokú eljárásban a pervesztes fél által fizetendő illetéket. Az érvényesíteni kívánt objektív jogkövetkezmények számára figyelemmel a meg nem határozható pertárgy értéket hatszorosan (helyesen ötszörösen) kell figyelembe venni, és ehhez kell hozzáadni az érvényesíteni kívánt sérelemdíj alapján számítandó illetéket. Ehhez adódik hozzá a mű értékesítéséből származó bevételre vonatkozó

kereseti kérelem eljárási illetéke. Így a pervesztes felperes 5 x 36.000,- Ft+ 120.000,- Ft + 29.240,- Ft, mindösszesen 329.240,- Ft feljegyzett eljárási illeték megfizetésére köteles.

[5] A törvényszék a felperes által alperes részére fizetendő ügyvédi munkadíj, mint perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a csatolt megbízási szerződésre figyelemmel állapította meg, tekintetbe véve azt is, hogy az alperesi jogi képviselő két tárgyaláson jelent meg.

[6] Az elsőfokú ítélet kizárólag perköltségre vonatkozó részét érintően a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve a perköltségről döntő rendelkezés megváltoztatását, az állam részére fizetendő illeték összegének 149.240,- Ft összegben történő megállapítását, illetőleg az alperest megillető perköltség összegének 230.000,- Ft + ÁFA összegre történő leszállítását. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) rendelkezéseinek idézése mellett azzal érvelt, hogy az Itv. 40. § (1) bekezdése csak azon igények értékének összevonását teszi lehetővé az illetékalap meghatározására vonatkozóan, ahol az eljárás tárgyának értéke az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján megállapítható. Arra a törvényi szabályozás nem ad lehetőséget, hogy olyan kereseti kérelem esetén, ahol együtt szerepel a meg nem határozható pertárgyérték és a meghatározható pertárgyérték, azok összevonásra kerüljenek. Ha a jogosult egy keresetben objektív és szubjektív szankciót együtt érvényesít, az a pertárgy érték meghatározása szempontjából egységes keresetnek minősül, és az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján az összecszerülésében meghatározott kártérítési követelést kell az illeték alapjaként figyelembe venni. Álláspontja alátámasztására hivatkozta az EBH1999/94. sz. eseti döntést. Mindemellett eltúlzottnak tartotta az alperes által felszámított ügyvédi munkadíj összegét. Kifejtette, hogy az ügyet az alperes és jogi képviselője már a pert megelőzően nagyon pontosan, részletesen ismerte, hiszen a felek szóban is, írásban is hosszasan egyeztettek a pert megelőzően. Az alperes ellenkérelmében nem adott elő olyan új tényt vagy érvelést, melyet a felek a pert megelőzően ne vitattak volna meg. A felszámított ügyvédi munkadíj nem áll arányban az ellenkérelem és a viszontválasz elkészítésével, annak mérséklése indokolt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján.

[7] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a perköltség igény nem eltúlzott. A megbízási szerződésben rögzített ügyvédi munkadíj nem kizárólagosan az ellenkérelmet foglalta magában, ahhoz hozzátartozik a viszontválasz, a felperes keresetváltoztatására benyújtott ellenkérelem, valamint a bíróság felhívására tett nyilatkozat elkészítésének a díja is. A beadványok elkészítésére fordított munkaórák számára, a 40.000 forint + ÁFA összegű óradíjra figyelemmel indokolt a felszámított munkadíj. Utalt arra is, hogy az ügyvédi munka nem korlátozódik a beadványok megírására, annak részét képezi a másik fél által benyújtott iratok tanulmányozása, a jogi érveléshez szükséges kutatómunka, és jelen esetben a felperes által mellékelteként csatolt könyv elolvasása is. Álláspontja alátámasztására részletesen idézte a Kúria Pfv.20.887/2023/6. számú határozatának megállapításait.

[8] Az ítéltábla a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül, a fellebbezés és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése] bírálta el, ezért a másodfokú eljárásban csak a felperest terhelő perköltség összegét vizsgálta.

[9] A fellebbezés nem alapos.

[10] Az elsőfokú bíróság mind a pertárgy értékét, mind a feljegyzett és a felperes által megfizetendő eljárási illeték összegét helyesen állapította meg. A számítás elve és módja egyezik az ítéltábla álláspontjával, melyet korábban már több határozatában (pl. Pf.II.20.129/2023/4/I.) is kifejtett. Az ítéltábla a Kúria esetlegesen ettől eltérő jogegységi határozatának közzétételéig fenntartja alábbi jogi álláspontját.

[11] A személyiségvédelmi perekben mind a pertárgy értéke megállapítása (BH 1999.250), mind az eljárási illeték alapjának meghatározása során (EBH 1999.94) az volt korábban a gyakorlat, hogy amennyiben a jogosult keresetében (viszontkeresetében) a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független és sérelemdíj [a korábban hatályos, a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) szerinti terminológiában objektív és szubjektív] szankcióit együtt érvényesíti, úgy keresete – a perérték meghatározása szempontjából – egységes keresetnek minősül és csak az összszérszerűen meghatározott sérelemdíj (kártérítés) iránti igényt kell figyelembe venni, a felróhatóságtól független (objektív) igényekre eső meg nem határozható perérték [Itv.39.§ (3) bekezdés] csak akkor vehető figyelembe, ha az az alapján számítandó érték meghaladja a sérelemdíj (kártérítés) követelést. A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozása (CKOT) 2018. június 20. és 21. napi 41. állásfoglalásában írtak fenntartották az új Pp. vonatkozásában is ezt a gyakorlatot arra hivatkozással, hogy amennyiben egy meghatározható és egy meg nem határozható pertárgyértékű kereset áll valódi keresethalmazatban, úgy az Itv. 40. § (1) bekezdése nem alkalmazható. A 39. § (3) bekezdése ugyanis nem az „érvényesített igény” értékét, hanem az „eljárás tárgyának” értékét határozza meg.

[12] A 2019. évi LXXXI. törvény 1. §-a 2020. január 1. napjával módosította az Itv. 39. § (1) bekezdését és a per tárgyának értékét tekinti az illeték megfizetése alapjának a korábbi eljárás tárgyának értéke helyett. Ebből és a Pp. háromtagú keresetfogalmából következően az ítéltábla a korábbi gyakorlatot nem találta fenntarthatónak. A személyiségi jogi perekben valamennyi valódi tárgyi keresethalmazatként előterjesztett kereseti kérelem önálló illetékalapot képez, s az eljárás tárgyának kumulált értéke alapján határozandó meg a fizetendő illeték mértéke. Ezzel áll összhangban az, hogy a kumulált pertárgyérték a perköltségszámítás alapja is. [Pp. 21.§ (5) bek.]

[13] Emiatt az elsőfokú eljárásban az Itv. 39.§ (3) bekezdése b) pontja szerinti érték ötszörösen számítandó (három személyiségi jog megsértésének megállapítása, eltiltásra kötelezés, jogsértő dolog megsemmisítése), amihez hozzá kell adni a jogsértéssel elért vagyoni előnyre vonatkozó igény és a sérelemdíj igény [Itv. 39.§ (1) bekezdése szerinti] értékét. Ekként az elsőfokú bíróság számítása helyes.

[14] Az alperes perköltség igénye a csatolt megbízási szerződés alapján felszámított, részben fix, 300.000,- Ft összegű ügyvédi munkadíj volt, részben tárgyalásonként, megkezdett óránként 40.000,- Ft díj, melyekhez az ÁFA összege hozzászámítandó. Az ítéltábla az alperes által felszámított ügyvédi munkadíj mérséklésére nem látott indokot. Az alperesi képviselő határidőben terjedelmes ellenkérelmet terjesztett elő mellékletekkel, a bíróság hiánypótló felhívásának eleget tett. A felperesi válasziratra viszontválaszt nyújtott be, a keresetváltoztatásra ellenkérelmet. A jogi képviselő két tárgyaláson vett részt.

[15] Az alperes helyesen idézte a Kúria Pfv.20.887/2023/6. számú precedensképes határozatát, amely csak szűk körben, kivételesen teszi lehetővé a megállapodáson alapuló ügyvédi munkadíj mérséklését, és a szerződés tartalma szabad meghatározásának alapelvét hangsúlyozza. Az alperesi jogi képviselő a megbízási szerződés szerinti feladatát az eljárási törvénynek megfelelően ellátta. Sem a fix összegű munkadíj, sem az óradíj mértéke nem eltúlzott mértékű, a piaci viszonyokkal, a józan ésszel nem ellentétes. Ahogyan a Kúria rámutatott, az ügyvéd tevékenysége a peres képviselet ellátása körében a konkrét eljárásjogi cselekményeken kívül magában foglalja a per hatékony és időszerű befejezése, a perkoncentráció elve (Pp. 3. §), az eljárástámogatási kötelezettség (Pp. 4. §) megfelelés érdekében végzett, a bírósági eljárással szorosan összefüggő tevékenységét is. Az ügyvédi költség része az ügyfélkapcsolati időtartam is. „Az óradíjon alapuló elszámolás szerinti munkadíj arányosságának vizsgálata tehát nem szűkíthető le a bíróságon töltött időtartamra vagy nem jelentheti azt, hogy a bíróság véleménye szerint egy perirat elkészítése mennyi időt vesz igénybe (milyen gyorsan írható meg), mivel az tartalmazza a felkészülést, az ügyféllel folytatott – általában többszöri – egyeztetést, kommunikációt. Gyakran előfordul az az eset, amikor az ügyvéd lényegesen több időt fordít a perirat előkészítésére, a féllel való kommunikációra, mint magának a konkrét periratnak a megírására és jellemző a tárgyaláson való részvételre eltérő óradíj vagy egyösszegű kikötés is.” Jelen esetben az alperes a peres eljárást megelőző ügyvédi tevékenységgel összefüggésben külön díjazást nem számított fel, így az ellenérdekű féllel történő egyeztetés munkaigénye megjelenik az ellenkérelem elkészítéséért felszámított díjban. Az alperes helyesen utalt arra is, hogy a jogi képviselőnek terjedelmes felperesi beadványokat kellett tanulmányoznia, sok csatolt melléklettel együtt, melynek részét képezte a sérelmezett mű is.

[16] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az ítéltábla álláspontja szerint a Pp. 82.§ (2) bekezdése szerinti követelménynek azon rendelkezés felel meg, amely a fél által fizetendő perköltség összegét bruttó összegben határozza meg, az indokolásból kell kitűnnie, ha az ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adó összegét is tartalmazza. Erre figyelemmel az elsőfokú határozatnak az alperest megillető perköltség összegére vonatkozó részét pontosította.

[17] A pernyertes alperes másodfokú perköltséget nem számított fel, erről az ítéltáblának határoznia nem kellett.

[18] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján köteles a feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére. A fellebbezés kizárólag a perköltség összegére irányult, a fellebbezésben vitatott érték 180.000,- Ft illeték és 190.500,- Ft ügyvédi munkadíj, mindösszesen 370.500,- Ft volt, ekként a fizetendő illeték 29.640,- Ft az Itv. 46.§ (1) bekezdése alapján.

Győr, 2024. október 10.

Dr.Szalay Róbert s.k.
a tanács elnöke

Dr.Konarik Attila s.k.
előadó bíró

Dr.Kovács Zsolt s.k.
bíró